

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Cap. 15. De Beneficiis debitis certis personis, seu certo generi
personarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

- pr. numero 8. & videntur tenere Sorus, & Valentia supra, Victoria in summa, de excommuni. numero 239. alias 10. Philarc. dicto cap. 11. & 13. Summa corona c. par. cap. 10. de censuris, seu excommunic. numero 87.
- 50 & alij Theologi. Et quamvis Toletus dicto capite duodecimo dicat denuntiari dici quando declaratur à iudice, eum contraxisse excommunicationem. Quod conuincitur ex illis verbis extrauagantis, Publicata, vel denunciata. Ex quibus apparet, requiri publicam denunciationem ad istum effectum euitandi.
- 51 In hoc tamen Et Episcopatu Abulensi videtur receptum, parochos, quibus intimata est excommunicatio, seu declaratoria contra aliquem, eum euitare in diuinis, etiam ante publicationem, & denunciationem, quam multi parochi non faciunt.
- 52 Rursus Et contra illam sententiam Abbatis, Corras. & aliorum, de qua supra nu. 15. quod clerici concubinarij, seu fornicarij notorij sunt suspensi à beneficio, tenent Hostiensis & Butrius in cap. sent. de cohab. cler. & etiam vsus, & consuetudo est in contrarium.
- 53 Et supposito, quod non Et sint à iure suspensi ab officio suspensione censura, consequenter dicendum videtur, nec etiam à beneficio esse suspensos. Nam dicere, quod in d. cap. prater, ponitur directe in penam delicti suspensio à beneficio, non vero ab officio, non videtur recte dictum, nam eodem modo, & eodem tenore, & sub eadem clausula loquitur de vtroque.
- 54 Imo etiam supposita Et communi sententia, quod sunt ab officio suspensi suspensione censura, verius existimo, non esse à beneficio suspensos, quia non est augenda poena sine necessitate.
- 55 Nec obstat Et textus in d. c. prater, ibi. Neque partem ab Ecclesia suscipiat, qui fortiter vrget. Nam respondetur, quod illa verba intelliguntur de parte quæ datur interessentibus diuinis officiis, sicut sunt distributiones quotidianæ, & præbendæ Ecclesiarum habentium collegium, seu conuentum, quæ residendo, & diuinis interessendo solent lucrificari, cap. olim ibi, de verb. signif. nam cum isti concubinarij non possint diuinis interesse, consequenter non deberent lucrari dictam partem. Et quod ita intelligenda sint illa verba, videtur colligi ex verbis præcedentibus, ibi: Neque in presbyterio ad diuina officia cum his, qui præfate constitutioni obediens fuerint, maneat. Et statim sequitur: Neque partem ab Ecclesia suscipiat, quasi dicat: Et cum non possit cum aliis interesse diuinis partem ab Ecclesia non suscipiat, &c. Et ex sequen. verbis in vers. præcipientes.
- 56 Nec obstat secundum Et fundamentum dictæ sententiæ, ex cap. si quis amodo, 81. distin. nam vltra quod potest eodem modo intelligi, respondetur, quod loquitur ille textus de suspensione, seu priuatione ferenda per sententiam, nec agit de notorio concubinario.
- 57 Non obstat tertium Et fundamentum: nam esto vera esset illa sententia, quod suspensi ab officio sunt suspensi à beneficio, tamen supposito, quod clerici concubinarij notorij non sunt ab officio suspensi vera suspensione censura, non potest dici, quod sint à beneficio suspensi.
- 58 Item absolute verius Et existimo, suspensum ab officio, siue à iure, siue ab homine non esse suspensum à beneficio, quoad ea, quæ competunt non interessentibus diuinis, nisi aliud constet ex mente dispo-

nentis, vt docent Bonifacius in Clem. finali de penis numero 48. Nauarrus in manuali, cap. 27. numero 160. & consi. 41. numero 2. de homicid. Didacus Perez in l. 1. ti. 1. l. b. 5. ordiname. ti. vers. oppositum, & Vgolius recte probans, tab. 4. de suspensione, cap. 6. §. 3. Perez de Lara de annuers. & capel. libro 21. cap. 8. numero 13. Candelabrum aureum de suspensione, numero 156. Ludouicus Lopez 1. tomo in struitorij, cap. 247. Henriquez in summa libro 13. cap. 32. §. 3. Toletus libro 1. cap. 43. 5. regula, & cap. 45. sub 4. effectu, Sairus lib. 4. cap. 5. nu. 16. Suarez dicens communem, & certam sententiam, dict. 5. tomo, disp. 26. sect. 3. & late Thomas Sanchez de matrimonio, lib. 3. disp. 51. qui recte ait, Et suspensum ab officio si interfit diuinis, quamuis peccet, lucrari distributiones, cum Petro de Nauarra de restitutione libro secundo, cap. 2. numero 243. & dixi cap. præcedenti, numero 92. & 92. & Auila 3 parte, disputat. 2. dubio 16. conclusionem, qui ait, posse interesse diuinis, & canere in choro, sicut laicum, vt infra 11. cap. vlt. à numero 50.

Cum ergo clerici Et concubinarij notorij non sint suspensi à beneficio, nec etiam ab officio suspensione censura, saltim ex consuetudine valebit collatio beneficij eis facta, iuxta tradita supra cap. 8. à nu. 37.

Quamuis clericis Et concubinariis etiam non notoriis, non debeant beneficia conferri ex defectu morum, vt ibi in princip. Nec etiam Et debent huiusmodi clerici præstari à beneficia, & si præsentaretur, & opponeretur de concubinato, seu fornicatione, præsentatio non procederet, nisi essent emendati, vt per Lambert. d. 1. par. 2. lib. 9. 9. art. 20. numer. 21. & 22.

Et de penis Et concubinariorum, & an sint priuandi beneficiis, vide infra 11. p. cap. vlt. dub. 6.

CAP. XV.

De beneficiis certis personis, seu certo generi personarum debit.

S V M M A R I A.

Cum sint aliqua beneficia, quæ ex fundatione, vel alias sunt debita certis personis, seu certo generi personarum, illis, & non alijs sunt conferenda, unde eorum collatio dicitur necessaria, n. 1. vi cum debent conferri filiis patrimonialibus, vel clericis eiusdem Ecclesiæ, vel cum ad capellaniam vocantur consanguinei fundatoris, n. 2.

Istam conditionem recte potest fundator apponere, num. 3. & est omnino seruanda in prouisione beneficij, nu. 4 & 5. vbi ponitur decisio Rota. Et aliter facta præsentatio, seu prouisio de non habente prædictam qualitatem parentela, seu consanguinitatis est inualida, nu. 6.

Id accipiendum est contradicente, & opponente se aliquo consanguineo, & sibi fieri prouisionem petente, alias enim præsentatio, seu prouisio alteri facta sustineretur, nisi aliter dicatur ex defectu potestatis, quia potestas conferendi erat concessa cum limitatione, numero 7. & 8. vbi ponitur decisio Rota.

Permutatio etiam de tali beneficio facta cum alio non habente prædictam qualitatem parentela, seu consanguinitatis, non valeret, seu potius annullaretur, contra-

contradicente, & opponente se aliquo consanguineo, num. 9.

Quod dicitur, valere collationem factam non habenti qualitatē requisitam, si aliquis qualificatus non peti collationem sibi fieri, non est verum in beneficiis, quia sunt conferenda personis qualificatis non ob respectum, & fauorem personarum, sed Ecclesia, & beneficii, vegraduatis in communi, vel habentibus eam etatem, seu ordinem, num. 10.

Quamuis sustineatur promissio facta non habenti qualitatē consanguinitatis, seu aliam similem requisitam ob respectum, & fauorem personarum, si aliquis consanguineus, seu qualificatus non peti sibi fieri provisionem, & prosequitur: tamen si is peti a patrono, quod cum presentet, & patronus non vult, tenetur illi ad restitutionem damni, seu interesse, quamuis ille non velit litigare, seu prosequi litem, &c. Sicut conferens alteri, quam cuius beneficium patrimoniale, tenetur ad restitutionem numero 11.

Quando beneficium debet conferri certe persona, seu certo generi personarum, intelligitur data habilitate talis persona, & si illa idonea sit, non alias. Et quilibet dispositio quantumvis generalis, recipit interpretationem de habilitate, nu. 12. & si inhabilis non potest optare, ex Rota nu. 13. & nu. 14. ponitur alia resolutio Rota ad id, sed id de optione intelligendum est quando mutatur titulus beneficii, secus ubi non mutatur, sed optio sit tantum quoad prabendam temporalem, num. 15.

Quando vocantur consanguinei fundatoris ad beneficium, seu capellaniam, an satis sit presentare quemlibet consanguineum, an debeat presentari proximior, à numero 16. & seqq. resolutur, quod debet presentari proximior. Et respondetur l. vnum ex familia, §. si de falcidia. An attendatur proximitas respectu fundatoris, an respectu ultimi capellani, à numero 19. resolutur respectu fundatoris, numero 20.

An in equali gradu sit preferendus consanguineus ex linea masculina, seu ex parte mariti, à nu. 21. resolutur, quod non, nu. 22.

Quomodo sit facienda computatio graduum, an secundum canones, an secundum leges, à nu. 23. resolutur secundum leges, nu. 24. & seqq.

Quomodo sit probanda consanguinitas, seu parentela fundatoris in proposito, à numero 28. Resolutur probari per indicia & coniecturas, seu communem reputationem, & famam: nec requiri probationem per gradus distinctos, nisi agatur de probanda consanguinitate restricta ad certum gradum, seu intra certum gradum, aut detur concursus alterius, & adducuntur resolutiones, & decisio Rota numero 29. & seqq.

Descendentia antiqua probatur per enuntiativam plurium instrumentorum diuersorum notariorum, quia equipollet fama, quae sufficit ad probationem huiusmodi descendente, num. 32. & descendencia probatur per fidem libri baptismi, addito aliquo administrationis, ex Rota nu. 33. Non vero sufficit ad probationem descendencia etiam antiqua vna enuntiativa, sed ad minus requiruntur duae de antiquo emanate à diuersis personis non suspectis, num. 34. ubi ponitur decisio Rota.

Parentela antiqua probatur per testes de auditu: & in antiquis testes de auditu probant plene, numero 35.

An quando vocantur ad capellaniam consanguinei fundatoris, seu qui sunt de eius parentela, genere, seu fa-

milia, censentur etiam vocati spurij, seu illegitimi, & descendentes ex illis, & videtur, quod non, nam non dicuntur, nec sunt de familia, agnatione, domo, seu casata, nu. 35. neque etiam de parentela patris, nu. 37. nec cum illis est cognatio, consanguinitas, aut coniunctio ex parte patris, num. 38. & ideo appellatione consanguineorum non veniunt, num. 39. Sed distinguitur, an sint apposita verba iuris, seu civiliter significantia, & tunc illi veniant, & comprehendantur, à num. 40. & seqq. Et cum vocatur consanguineus proximior, praefertur remotiori legitimo, nu. 47. & idem in legato pio, nu. 48.

Naturales attendunt consuetudine, seu lege particulari, qua gaudent nobilitate parentum, ut in Hispania sunt de familia, domo, seu casata paterna, genere, & agnatione: sic naturales, & descendentes ex eis veniunt vocatione eorum, qui sunt de familia, domo, &c. nisi subiecta materia aliud importet, ut successio maioratus, seu iuris patronatus, numero 49. 50. & 51.

Illegitimi etiam spurij ex parte matris sunt de eius parentela, genere, & cognatione, & sic censentur vocati ad capellaniam, nu. 52.

Circa materiam huius c. remissio, nu. 53.

Refertur quod tradit Gonzales in praedicta questione, & quadam decisio Rota, nu. 54.

Denique cum sint aliqua beneficia, & quae ex fundatione, institutione, statuto, consuetudine, vel privilegio sunt debita certis personis, seu certo generi personarum, illis, & non aliis sunt conferenda huiusmodi beneficia, ut notum est, unde eorum collatio dicitur necessaria, ut supra dictum est §. par. c. 7. nu. 73. Vt cum tibi verbi gratia beneficia debent conferri filiis patrimonialibus, seu naturalibus loci, vel praebendae alicuius Ecclesiae, debent conferri portuariis, seu clericis eiusdem Ecclesiae, vel cum ad capellaniam vocantur consanguinei fundatoris. Quam conditionem recte potest testator seu fundator apponere, ad l. in traditionibus, ff. de pactis, Felinus in tract. quando literae Apostolicae, sub numero 1. vers. corroborari potest, Rochus de iure patron. verb. honorificum, quaest. 18. ad fin. Lamber. 3. p. 2. lib. 1. quaest. 5. artic. 4. numero 8. & 11. Couarruu. in reg. peccatum, in 6. 2. p. 5. 7. numero 5. Didacus Perez in l. i. tit. 6. lib. 1. ordin. vers. ex quibus infero, Ioann. Gutierrez consil. 2. numero 3. & Cano. quaest. libro 2. cap. 11. numero 37. Hoieda de incompatib. benefic. cap. 23. numero 13. & cap. 24. numero 107. Azcuedo l. 14. tit. 3. lib. 1. numero 13. Cenedo collect. 89. ad decretales, & nouissime post haec Perez de Lara de annuers. & capel. libr. 2. cap. 2. à numero 1. & Azor instit. moralium 2. p. lib. 6. cap. 4. §. 25. Et sic huiusmodi conditio & forma in fundacione apposita est omnino seruanda in provisione beneficii secundum ipsos. Et fuit resolutum in vna Caesaraugustana capellaniam, 16. Mart. 1587. coram illustrissimo Seraphino, ut in decis. seg. Fuit resolutum, & sententias de partibus esse reuocandas, cum adiudicent capellaniam Bartholomeo contra formam contentam in fundacione iuris patronatus, in qua fundator voluit, quod presentaretur unus ex consanguineis descendentes ex cognatione sua. cap. decernimus, 16. quaest. 6. cap. illud, in fin. & ibi Abbas, & alij de iure patronat. Mohed. decisio. 268. Put. 11. & 12. de iure patron. & conditiones in fundacione appositae sunt seruandae, Socin. consil. 30. numero 4. libro tertio, Rochus de iure patron. verb. pro eo, quaest. 12. Lamber. libro primo, 1. part. quaest. 9. in fin.

num. 109. & lib. 2. 3. part. 5. artic. 5. in fin. Non obstat, quod Bernardus obtraheret aliud beneficium, quia iam fuit resolutum per Illustrissimos Cardinales Congregationis Concilii non facere incompatibilitatem respectu adpotionis, sed respectu tantum retentionis, & ita fuit in aliis causis in Rota receptum, ultra quod hac incompatibilitas videtur tolli ex forma fundationum. Non obstat, quod non beneficiarius preferendus sit beneficiario, quia hoc procedit in electione, seu admissione, qua fit ad beneficia, in quibus nulla adest certa forma & conditio in fundatione apposta, secus vero in beneficiis iurispatronatus, in quibus forma illa ante omnia est attendenda, alioquin, qui non habet qualitates requisitas in fundatione, & qui non est presentatus, nec etiam presentari potuit, preferretur eis, quos fundator prius admitti voluit, quod est absurdissimum, quare apparet manifeste, sententias fuisse iniustas, & ideo reuocandas.

6 Et aliter facta & presentatio, seu prouisio de non habente prædictam qualitatem parentelæ, seu consanguinitatis est inualida, vt cum Cardin. consil. quadragesimo octauo tradit Didacus Perez supra, versic. quod adeo procedit, & cum eo Ioan. Gut. d. consil. 2. numero 3. Azueto & Cenedo supra & Aimon consil. 63. n. 5.

7 Quod tamen & procedit, & accipiendum est contradicente, & opponente se aliquo consanguineo, & sibi fieri prouisionem petente, alias enim presentatio, seu prouisio alteri facta sustineretur, sicut prouisio facta spretio patrono, de quo supra quinta parte, capite ultimo, numero 232. vt in vna Tarraconen. sacristiæ, 19. Martij, 1601. coram Domino Iusto, quamuis in specie de qua ibi aliter dicatur, ex defectu potestatis conferendi, quia potestas conferendi erat concessa cum limitatione, vt in quæstio. Probi ad Monâ. in cap. cum illis, de præben. in 6. a numero 50. & conf. Pauli 365. parte prima. Quæ & decisio sic ait: Præsupposita concordia inter Archiepiscopum Tarraconen. & Capitulum eiusdem Ecclesiæ, & circumscripta quælibet possessione Archiepiscopi conferendi sacristiam, de qua agitur, alius, quam canonicis, dubitatum fuit, an collatio facta per Archiepiscopum Antonio Teres sit nulla, ex eo quod non sit facta canonico, & dominis visum fuit, esse nullam. Dicebant enim, ex præsuppositis inferri, Archiepiscopum habuisse potestatem conferendi a concordia, & vigore illius contulisse sacristiam sine Capitulo, cuius collatio de iure spectat communiter ad vtrumque, vel coniunctim, vel separatim secundum decisionem Cassadori 22. de præben. Achillis 4. eodem titulo, & Put. decisio. quinquagesimam secundam etiam eod. titulo. Et vterius, quod huiusmodi potestas secundum concordiam est qualificata, vt collatio sit faciendâ canonico, quam Archiepiscopus alterare non potest, conferendo non canonico, & ideo collationem factam Antonio remanere sine fundamento, & non posse subsistere, Federic. consilio 69. sub numero secundo, versic. item cum in Ecclesia S. Laurentij, Putens decis. 338. libro 1. Thomas de Thamis decis. 59. & est glossa communiter recepta in clem. 1. in verb. in huiusmodi, de iure patron. Abbas disput. 5. incipit, Augerio, sub numero 6. versic. Secundo probatur, Felin. in c. ex parte, sub nu. 1. column. 4. versic. Secundo limita, de constitutio. Henriquez in cap. dilectus, num. 5. de concess. præb. quæ procedunt etiam in concordia partes vterius non progrediantur ad annullandum actum, vt per Puteum, & alios allegatos. Et tanto magis, quia circumscripta concordia ex alia parte collatio huiusmodi erat inuali-

da stante alternatiua acceptata ab Archiepiscopo, secundum decisionem factam in hac eadem causa coram me, nono Iunij anni præteriti. Quibus ita constitutis, quæ opponebantur particulariter responsum fuit primo non obstare, quod quando electio, vel collatio est faciendâ de certo genere personarum si alteri fiat, qui non sit sub illo genere, valeat collatio, glossa fin. circa med. in cap. ne pro defectu, de electione, quam opinionem contra Hostensem sequitur ibi Cardinalis, versic. is vero, in 2. oppositione, Anton. numero 23. cum allegatis per informantes pro Antonio, qui deducunt hanc opinionem esse communiter approbatam, siquidem id verum est e ratione, quia ibi electio spectabat ad Capitulum, quare sicut Capitulum poterat eligere alium, quàm de gremio, & valuisse electio, capite cum inter canonicos, capite cum nobis, & ibi glossa, de electio. non mirum, si tunc potuit valere collatio per collatorem facta, ad quem fuerat deuoluta. Quinimo eadem conclusio nullo modo procedit quando à collatione appellatur, & ibi nu. decimo quinto, Putens decisio. 100. numero quarto libro 3. & in hoc casu non est dubium, res canonicos de nullitate collationis dixisse, vi non canonico facta vigore concordie, & appellasse à censuris, & penam fulminatis contra Capitulum pro traditione possessionis, qui tres possunt prosequi litem etiam cedentibus alius, vt fuit resolutum coram Ioanne Cardin. Aldobrandino in vna Calagurritana medietatis fructuum, 14. April. 1567. & coram Cardin. Plato in Virdunen. electionis Episcopi, 17. Maij, 1589. & coram me in Siracusana creationis canonicatus, decimo sexto Februarij proxime præteriti, præterquam, quod præsupposito defectu potestatis conferendi iure primo ordinario, sed tantum vigore concordie nihil prohibet, quod non possit Capitulum quocunque iuris remedio prosequi grauamen sibi illatum, capite concertationis, vbi Dd. de appellatio. in 6. præsertim stante protestatione Capituli, quæ reservat ius, Paris. cum allegatis consilio 87. numero duodecimo libro 1. Secundo non obstat, quod quando collatio faciendâ est certo generi personarum, reputa graduatis nominatis canonicis, vel alio modo qualificatis, id intelligatur ipsis volentibus, & aliquo qualificato petente sibi fieri collationem, & prosequente, cum ordinarius collator non teneatur requirere qualificados an velint sibi fieri collationem, Rebuffus super concordatis, tit. de collatio. §. si qui vero, verb. ipso iure nulla, & in §. vlt. verb. prosequentibus, plenius in tract. nominationum, quæstio. decima septima, numero 34. & seq. alias secundum parvam impressionem, numero 14. cum seqq. vbi multa opponit in contrarium, sed numero 37. cum seqq. alias numero 14. versic. contrarium tenetur, resoluit pro hac parte, & q. 18. numero 7. & 10. & loquitur in fortioribus terminis, vbi adest decretum expressum, quod collatio aliter facta sit nulla. Additur simile iurispatronatus, de quo per Rebuffum dict. §. fin. nam valet collatio etiam spretio patrono, si infra sex menses patronus non presentauerit, Felin. qui Abbatem & alios allegat in cap. cum ex officio, sub numero 36. versic. ad idem, & sub numero 37. versic. nec per hoc recedo, de præscript. vbi dicitur, quod collatio huiusmodi à principio est valida, & quod irritatur patrono presentante infra sex menses, alias perpetuo remanet valida, in casu autem nostro, nullus canonicus se opposuit, nec hodie se opponit pro collatione sibi faciendâ, siquidem respondebatur, ista procedere in conferente proprio iure sibi suffragante, non vigore constitutionis alicuius, vel concordie, vt in casu nostro, vbi concordia non limitat ius prius competens Archiepiscopo, sed concedit,

cedit, vel dimittit potestatem, ut solus conferat, cum limitatione tamen, & qualificatione conferendi canonicis quod percipit radicem & fundamentum potestatis, & hoc videtur considerasse Rebuff. ind. q. 17. n. 40. ubi dicit, tenere collationem sublati impedimento quoad ordinarium. Et procedit doctrina glossa in clemen. 1. ver. inhibentes, post medium, de iure patron. ubi Zauarol. num. 5. Imola num. 7. & 8. Vitali nu. 48. & 50. ubi dicitur, quod cum diocesanus non recipiat potestatem confirmandi ab illa constitutione, sed constituto habenti iurisdictionem dei certum modum, valet confirmatio facta contra inhibitionem, secus si constituto tribueret potestatem. Et hec distinctio placuit dominis in casu nostro, que non tollitur ea consideratione, quod concordia nihil aliud disponat, quam quod est statutum de iure, cap. cum singula, §. prohibemus, de præbend. in 6. nam tunc commune poterat fieri collatio canonicis a aliunde translatis. Domin. in d. §. prohibemus, num. 1. quod interdictum in concordia, quod disponit, quod sacristia conferatur canonicis, post annum probationis in dicta Ecclesia professis. Neque prædicta possunt hodie dici mutata, postquam Ecclesia regularis redacta ad secularitatem, cum ista sint comparabilia, Puen. decif. 235. li. 2. notant Dd. in c. Abbate, de verb. signif. ubi Burtius nu. 22. Abbas n. 16. Odras. conf. 227. n. 3. Rebuff. super concord. in tit. de Regia nominatione ad prælaturas facien. §. fin. cum aliis allegatis. Ex quibus cum nullitas collationis videatur resultare ex defectu potestatis collatoris, quam habet a concordia, conclusum fuit, ut supra collationem non posse subsistere. Refert & sequitur González ad regulam mensium, gl. 46. n. 88. & seq.

Vnde etiam permutatio de tali beneficio facta cum alio non habente prædictam qualitatem parentelæ, seu consanguinitatis, non valeret, seu potius annullaretur contradicente, & opponente se aliquo consanguineo ante illius effectuationem, & collationem factam, & petente sibi conferri, seu cum primum sciuit permutationem factam. Faciunt quæ de permutatione facta sine consensu patroni dicuntur infra 11. par. capit. 3. a numero decimonono & de permutatione beneficiorum vnitorum eadem parte cap. 4. a num. 27.

Animaduertendum tamen est id quod dicitur, quod quando collatio est facienda certo generi personarum, valet collatio facta non habenti qualitatem requisitam, si aliquis qualificatus non petit collationem sibi fieri, non esse verum in beneficiis, quæ sunt conferenda personis, sed Ecclesiæ, & beneficiis, ut melius & magis idoneis personis provideatur ut graduatis verbi gratia in communi, non talis Vniuersitatis, vel Ecclesiæ, aut habentibus talem etatem, seu talem ordinem, ut scholasticam, & penitentiariam, quæ sunt concedenda Licentiatis, seu Doctoribus, tunc enim non valeret collatio aliter facta, etiam si nullus qualificatus peteret sibi fieri, quilibetque etiam non qualificatus posset petere declarari collationem nullam.

Secundo animaduertendum est, quod quamuis sustineatur prouisio facta non habenti qualitatem consanguinitatis, seu aliam similem requisitam ob respectum, & fauorem personarum, si aliquis consanguineus, seu qualificatus non petit sibi fieri prouisionem, & prosequitur, tamen si consanguineus, vel alias habens ius petit à patrono, quod eum præsentet, & patronus non vult, videtur, quod teneatur illi ad restitutionem

damni, seu interesse, ex quo cum præte. mittit contra iustitiam, quamuis ille non velit litigare, seu prosequi litem, quia est inimicus litium, ex Magistro Ledesma 2. parte quarti, quæst. 18. artic. 2. fol. 256. ubi ait, quod conferens alteri, quam cuius beneficium patrimoniale tenetur ad restitutionem ciuibus, seu filiis patrimonialibus talis loci, & vni, si solus esset vnus ciuis, seu filius patrimonialis, quem sequitur Ioan. Gutierrez d. lib. 2. cap. 11. numero 39. & quæ dicemus cap. seq. dubio 2.

Tertio animaduertendum est, quod quando beneficium debet conferri certæ personæ, seu certo generi personarum, intelligitur data habilitate talis personæ, & si illa idonea sit, non alias, l. vi. gradatim, versic. & si lege ff. de muneribus & honor. Et qualibet dispositio quantumuis generalis recipit interpretationem de habilitate, tex. & ibi Bart. in l. 2. §. prætor. ff. qui satisdare cogant. ubi Iaso, num. 4. & Orosius, hanc esse communem doctrinam ait Azuiedo in l. 4. ut. 17. lib. 4. recopil. num. 8. & ita in proposito docet Azor d. lib. 6. c. 4. §. 25. versic. obiciet.

Et sic in vna Salamanca integra portione, 24. Aprilis, 1582. coram D. Clemente III. fuit per Rotam resolutum inhabilem, ut cœcum, non posse optare aliud beneficium. Tradunt Granutias ad Simonetam, de reservatio, q. 45. addit. 1. ad fin. & notissime González gl. 34. numero 60. a num. 72. Et in vna Pagen. iuris conferendi, 4. Maij, 1601. coram D. Penna fuit resolutum, Collationem dimidia portione factam Francisco Mogardo per Capitulum, contradicente Episcopo, fuisse nullam: licet enim constitutio, & Bulla Innocenti generaliter disponat dimidias portiones, vacantes antiquioribus capellanis conferendas, intelligendum est de antiquiori habili, & idoneo, nam quilibet dispositio quantumuis generalis, recipit interpretationem de habilitate, Iaso d. leg. 2. §. Prætor ait, nu. 4. qui satisdare cogant. Surdus conf. 28. a num. 8. lib. 2. Rebuff. de nominat. q. 21. nu. 2. ver. Tertio fallit, & quæst. vltima, numero duodecimo. Et sic antiquiori inhabili omisso, collatio fieri debet secundo sequenti habili, quia paria sunt non esse, & inhabilem esse, Gabriel conf. 5. numero 28. lib. 2. Rebuff. d. quæst. 21. num. 22. & de inhabilitate Francisci constabat ex dictis testimoniis, & medicorum relationibus, afferentium Franciscum præter ætatem septuaginta annorum multis & aliis impedimentis fuisse implicatum, cum nec ambulare, nec sine magno auxilio stare, nec legere, nec aliud officium exercere posset, nec nisi miraculose sanari posse, &c. Notum est autem, istas inhabilitates redde in habilem ad obtinenda beneficia, capit. hinc etiam, 49. distinct. & ad alia optanda, ut fuit decusum in dicta Salamanca integra portione, 1585. 24. Aprilis coram sanctissimo, &c.

Id autem de optione intelligendum est quando mutatur titulus beneficii, ut in casu d. Salamantine, in quo dimidiis portionarius volebat integræ portionem optare, secus ubi non mutatur titulus, sed optio fit tantum quoad præbendam temporalem, iuxta supra dicta capit. 13. a numero 48. & González supra.

Sed licet sunt aliqua dubia breuiter examinanda. Primum est, quando vocantur consanguinei fundatoris ad beneficium, seu capellaniam, an satis sit præsentare quemlibet consanguineum fundatoris, licet non sit proximior, an debeat præsentari proximior.

Et videtur, quod si fundator non dicit, quod præsentetur proximior, sed quod præsentetur consan-

guineus, seu clericus de sua parentela, satis sit consanguineum præsentare, licet non sit proximior ex l. vnum ex familia, §. si de falcidia, ff. de legat. 2.

- 17 Contrarium tenet t̄ Lamber 3. par. 2. lib. quæst. 5. art. 4. numer. 12. vbi ait, quod si testator voluerit esse præsentandum aliquem de familia, de illa familia debet esse præsentandus, si autem diceret de progenie, de genere, vel de linea ab eo descendente, sufficere præsentandum ab eo descendisse, quocunque modo descendat, siue agnationis, siue cognationis: & si duo reperirentur eiusdem generis, esse instituendum magis propinquum fundatori, vel patrono, quem sequitur Corduba in summa, q. 72. dicens, quod quando certa quantitas testamento relinquitur danda consanguineis pauperibus testatoris, quæ se præsentauerint, seu opposuerint ad talem præbendam relictam dandam vni soli, propinquior debet præferri minus propinquæ etiam pauperiori, quia propinquior censetur magis dilecta a testatore. Idem Ludou. Lopez in tract. consilien. 1. tomo, cap. 137. & 2. tomo 1. parte cap. 107. & Man. Rodriguez in summa, 1. tomo, cap. 197. nu. 7. & quæstion. regular. 1. tomo, q. 34. art. 3. vbi de capellanis, & Azevedo conf. 16. in prin. & a nu. 12. ad 19. & nouissime sequitur Perez de Lara d. lib. 2. c. 2. a n. 7. in terminis capellaniarum, & consonat quod tradit Peralta in d. §. si de falcidia, num. 13. quod si testator ad fundum vocauit in genere vnum pauperem consanguineum, & super sint duo consanguinei, quorum alter sit pauperior, tamen remotior in gradu, alter vero non ita pauper, tamen testatori propinquior, hic secundus præferendus est. Quæ omnia probantur ex l. petro, §. fratre, & l. cum ita, §. in fideicommissis, ff. de leg. 2. & l. fin. C. de verb. sig. & l. 1. C. de secund. nup. in fi. i. bi, Gradibus seruatis, & DD. ibi, & Ant. Gom. in leg. 40. Tauri, a nu. 40.

- 18 Nec t̄ obstat d. l. vnum ex familia, §. si de falc. quia illud procedit in specie, de qua ibi, quia fuit data electio hæredi, seu commissario, dicendo, quod eligat quem velit ex familia, seu quod relinquat vni de familia, secus quando testator simpliciter aliquid requirit familiæ, generi, seu parentelæ, aut consanguineis, quia tunc intelligitur gradatim, seu de proximiori, vt per glossam in d. §. si de falcid. verb. vni, Ant. Gom. nu. 41. Peralta 13. Azevedo 19. vbi sup. Tiraq. de re tract. lignag. §. 11. glo. 4. nu. 2. & glo. 6. n. 7. Mier. de maiorat. 1. p. q. 72. Mant. de coniect. lib. 8. tit. 12. nu. 15. Craf. de suc. cef. §. fideicommissum, q. 16. qui alios referunt, & Cordub. & Ludou. Lopez supra, Zauallus quæst. 265. a numero quinto. Vnde si fundator diceret, quod præsentetur vnus de familia, seu aliquis consanguineus, non deberet necessario præsentari proximior, quia electio data videtur, Man. Rodriguez d. 1. tomo, cap. 106. n. 8. licet contra videatur tenere Lamber. supra relatus.

- 19 Secundum dubium est, an in capellaniis, ad quas vocantur consanguinei proximiores, attendatur proximitas respectu fundatoris, an respectu vltimi capellani, de quo alias late agunt Doctores in l. cum ita, §. in fideicommissis, vbi Peralta, & Sarmien. ff. de leg. 2. & in l. si cognatis ff. de reb. dub. & post alios Coua. pract. q. c. 38. Hieron. Gab. conf. 86. 107. & 121. Iulius Clarus §. testamentum, q. 76. Menchaca de suc. cef. creatione, lib. 3. §. 27. Moli. de Hispan. primog. lib. 1. c. 6. a numero 46. & lib. 3. cap. 9. Mieres de maiorat. 2. parte, cap. 8. Mantica de coniecturis, lib. 8. tit. 12. Simon de Præf. de interpretatione vltimar. volum. lib. 3. dub. 3. solutio. 3. Margarius in epit. de fideicom. 2. parte, quæst. 35. Ant. de Petra de fideicom. quæstio. undecima,

Peregrin. eodem tract. ar. 20. Ant. Thesaurus, qui plurimos refert decis. Pedemonta. 65. & seq. Crassus de success. §. fideicommissum, quæst. 18. Angelus Matthæus de via & ratione iuris, lib. 2. cap. 21. Velazquez in l. 40. Tauri, gloss. 20. a nu. 17. Azevedo conf. 2. a numero quinto Ioannes Gut. pract. lib. 3. quæst. 66. & plures referens quæst. 398. & Rota decis. 72. par. prima diuersi.

Et in proposito t̄ resolutiue dicendum est, attendendam esse proximitatem respectu fundatoris, vocatisque simpliciter consanguineis propinquo-ribus, etiam si non dicatur, meis, admittendum esse proximiorum fundatoris non vltimi capellani, etiam si sit alterius lineæ, vt in terminis tenet Zauallus dict. quæst. 398. & Perez de Lara dict. lib. 2. cap. 2. a numero septimo cum Lamberto dict. lib. 2. 3. par. quæst. 5. art. 4. numero duodecimo & 15. & ita practicatur, & consonat communiori sententiæ Doctorum in similibus terminis, & vocationibus fideicommissorum, & substitutionum. Et idem est in dotibus, seu legatis piis, etiam perpetuis relictis consanguineis, in quibus etiam attenditur proximitas respectu fundatoris, quamuis in maioritatibus, & primogeniis attendatur proximitas respectu vltimi possessoris: & ingressa vna linea, non fit regressus ad aliam quoad vique omnes de illa deficient, vt per Tiraquel. de iure primogen. q. 40. Couar. Molin. & alios, maxime Hispanos. sup. Vnde prædicta resolutio limitatur a Perez de Lara supra, vt procedat, nisi vocatione ad capellaniam fuerint ad instar maioratum, & vocentur per verba de futuro posterius de familia, & nomine fundatoris, ex Lamber. supra & Cabedo decis. 51. numero 4. 2. p. & traditis a Petro Cauall. conf. 60. num. 8. & 16. & fauet dicta decisio Rota 72. n. 2. 4. casu.

Tertium dubium t̄ est, an concurrentibus ad 21 capellaniam duobus consanguineis eiusdem gradus, vno per lineam masculinam, & altero per lineam femininam sit præferendus proueniens ex linea masculina, & breuiter respondetur, quod cum in capellaniis non agatur de conseruanda agnatione, ista non est causa prælationis, l. maximum vitium, Cod. de liber. præter. cum aliis, atque ita idem erit in hoc casu, & vbi concurrerent duo consanguinei eiusdem gradus, ambo per lineam masculinam, aut femininam, vt qui sit præsentatus a patrono, seu maiori parte patronorum, præferatur & instituat, Zauallus quæst. 693. n. 28. Perez de Lara d. lib. 2. c. 3. n. 22. post Corneum conf. 49. num. 9. vol. 3. si vero nulla facta fuerit præsentatio, aut vnus sit præsentatus ab vna parte patronorum, & alter ab alia æqualiter, tunc præferatur dignior, seu qui maioribus iuuatur meritis, & qualitatibus, dataque paritate, erit locus gratificationi, Perez de Lara d. capit. 2. numero 33. & dict. capit. 3. vbi de causis prælationis, & Zauallus d. q. 693. a numero 28. de quo supra c. 9. a numero 11. Et ita t̄ tenendum est, quamuis Zauallus dict. q. 265. a numero 24. prædictam resolutionem solum admittat, quando testatoris voluntas repugnat diuisioni capellaniarum, ex eo quod disposuit, quod capellania perueniat ad vnum consanguineum, & quod non diuidatur alias, inquit, capellaniam diuidendam esse inter dictos consanguineos eiusdem gradus etiam si alter proueniat ex linea masculina, & alter ex linea feminina, quod est falsissimum & contra mentem fundatoris capellaniarum, & contra ius prohibens diuisionem beneficiorum in capit. maioribus, cap. dilecto, cap. vacante, & c. cum causam, de preben. & ita

& ita merito cum impugnatur Perez de Lara d. cap. 2. a nu. 27. Nec etiam placet, quod docet idem Zauallus d. quest. 265. a numero 13. dicens, ita fuisse iudicatum in concilio Archiepiscopi Toletani circa quandam capellaniam oppidi de Valdepennas, quod cum maritus, & vxor simul in eodem testamento, prout moris est, capellaniam fundarunt de bonis vtriusque, vocando ad eam consanguineos propinquiores, concurrentibus ad eam duobus consanguineis, altero ex parte mariti, & altero ex parte vxoris vtroque in eodem gradu consanguinitatis, præfertur consanguineus mariti, & cique debet conferri capellaniam ex leg. cum pater, §. a te peto marite, penult. ff. de legat. 2. & Gregorio Lopez in simili casu maioræ hæc in eodem testamento per maritum, & vxorem, in leg. 2. tit. 1. part. 2. verb. el mas propinquo pariente, col. 3. sed pone reueto. Verius enim est, etiam in isto casu procedere dictam resolutionem. Nec ille textus in d. l. §. pen. probat sententiam Zauallus, quia ibi constat de ordine, vocauit enim vxor alternativè mariti propinquos, hæc suos: & ex ordine scripturæ præsumitur voluntas, ut per D. l. ibi, maxime Paulum de Castro, Ant. Gom. i. tomo var. cap. 2. numero quarto & quinta limit. vers. Secundo facit, Peregrinum de fideicom. art. 18. numero vigesimo quarto. in proposito autem non datur talis ordo. Et si ille textus intraret in proposito, etiam consanguinei mariti minus propinqui viderentur præferri consanguineis vxoris proximioribus, quod tamen est falsum. & contra ipsum Zauallus ibi. Nec obstat simile de maioratu, de quo Greg. supra. nam in maioratu est diuersa ratio. Supposito enim, quod vnus est maioratus, in quo vnus tantum debet succedere absque ministerio, & autoritate alicuius, in pari gradu præfertur consanguineus mariti tanquam dignioris: & sicut ipse vir præfertur, quia caput mulieris, caput. fin. 32. quest. sexto ex quo videtur ordine saltim tacito à iure subintellecto prælati: at in capellania secus est, quia est patronus ad præsentandum, cuius erit in paritate gradus præferre, & præsentare quem voluerit; & etiam iudex ad conferendum, qui cessante præsentatione, seu data etiam paritate in illa debet capellaniam conferre magis digno, seu qualificato alias. Et idem videtur, quando solus maritus, aut sola vxor fundasset capellaniam, vocando ad eam absolute, & promiscue suos consanguineos; & coniugis absque prælatione, nisi tantum propinquiorum, ex quo illos parificauit: quando vero vocaret disiunctiue suos consanguineos, aut coniugis, seu è conuerso, consanguineos coniugis, aut suos, tunc primò nominati præferrentur secundo nominatis, etiam propinquioribus, iuxta ordinem scripturæ, ex d. l. §. pen. & l. hæredes mei, §. fin. ff. ad Trebell. & Doctores ibi, & in l. cum quidam, C. de verb. signif. & Castillo, qui plures refert, lib. secundo, quotid. controuers. capit. vigesimo sexto. Nec prædictis obest consilium Ioannis Gut. loquitur enim in duabus capelliis fundatis in vno testamento à marito, vxore, vna à marito & alia ab vxore, &c. Aduerte tamen, quod ex consanguineis existentibus in eodem gradu, ille præferri debet & præsentari tanquam magis consanguineus, qui duplici consanguinitatis nexu est coniunctus fundatoribus, etiam vltra filios fratrum, ut per Perez de Lara d. lib. 2. c. 3. a nu. 32. cum aliis, quauis vltra filios fratrum contrariis alias in filiis de elemosyna perpetua videatur tenere Azeuedo conf. 14.

2. Tom.

Quantum t. dubium est, quomodo sit faciendæ computatio graduum in capelliis, ad quas vocantur consanguinei proximiores, an secundum canones, an vero secundum leges, multum enim refert in hoc, nam secundum computationem canonum, secundum quam collateralium in linea inæquali quoto gradu remotior distat à communi stipite, toto distat inter se, vel sibi attinent, poterunt aliqui concurrentes esse in eodem gradu cum fundatore, qui sunt in diuerso secundum computationem legum, secundum quam collateralium in linea inæquali, quot sunt personæ, stipite dempto, tot sunt gradus. Verbi gratia, vnus est in 2. cum 4 gradu consanguinitatis, alter in 3. cum 4. secundum computationem canonicam facta computatione à remotiori, ut in capit. fin. de consanguin. & affini. vterque est in 4. gradu consanguinitatis, at secundum computationem civilem, vnus est in 6. alter in septimo gradu, ut patet ex regulis consanguinitatis in eius arboribus positis, & communiter tradunt Dd. agentes de materia ista.

In quo t. dubio Zauallus quest. 398. a numero nono tenet, computationem faciendam esse secundum ius canonicum, dicens, ita fuisse iudicatum per consilium Archiepiscopi Toletani, in quadam capellania oppidi de Valdemoro, se & alio aduocato Toletano id patrocinantibus, ea ratione, quia in beneficalibus, & capelliis collatiuis non datur successio: nec potest dici congrue loquendo, quod illæ deferantur iure hæreditario, vel successione, cap. Apostolica, §. 9. 1. & in foro Ecclesiastico non sunt seruandæ regulæ, & decisiones iuris civilis, quando adinuicem sunt contrariæ, & in contrariis, & c. tribusque indifferentibus quælibet computatio in proprio foro seruanda est, ut docet Ioannes Andreas in addit. ad Spec. tit. de success. ab intestat. §. 1. in fi. quem sequitur Couarr. in 4. 2. partes, cap. 6. §. 6. numero octauo. Quod quidem à fortiori in beneficalibus locum obtinet, & sic in foro Ecclesiastico in prouisione rerum spiritualium computatio canonica seruanda est, & non Cæsarea, maxime, cum fundator capellaniæ est clericus in sacris ut in illo casu, qui videtur potius secundum iuris canonici regulas, quam ciuilem disponere, ut in capit. cum esses, vbi Couarr. & Dd. de testamen. Ita Zauallus, cuius decisionem optimam dicit Parladorus ad eum remittens, differen. 120. numero 11. Et facit quod ait Ant. Matth. de via & ratio, iur. lib. 2. cap. 21. numer. 14. quod in statutis si subiecta materia fuerit spiritualis, Pontificios, si vero secularis Cæsareos amplectemur gradus.

Sed ista sententia nullo modo mihi placet, certumque existimo seruandam esse computationem legalem, nam quoad successiones, & in earum materia seruanda est in vtroque foro computatio legalis, non canonica, glo. in §. hætenus Instit. de gradibus & in leg. iurisconsultus, verb. item liberi, vbi Bar. §. fin. ff. eod. Imola in rubr. ff. soluc. matrim. numero sexto, Alex. in l. fi. C. unde legitimi, numero septimo, Bar. conf. 224. lib. 1. Bald. Salic. Alex. Iaf. numero secundo & alij in l. fi. C. de successorio edicto, Feli. in c. ex literis, nu. 4. de confin. Gozad. conf. 19. Guil. Bened. in c. Raimundus, de testam. verb. & vxorem nomine Adelasiæ, nu. 85. Tiraq. de retract. lignag. §. 1. glo. 9. m. 23. Couarr. d. n. 8. Mierex de maioratib. lib. 2. q. 7. n. 1. Henriquez in sum. lib. 12. c. 19. §. 2. Lud. Lop. in instruct. conf. 2. 10. 2. p. c. 49. p. 137. & Thio. Sanchez de matrim. lib. 7. disp.

K

50. n. 8. Et quamvis in beneficiis, & capellanis non succedatur iure hereditario, & successionis meræ, tamen negari non potest, quin ubi consanguinei vocantur, sit materia successionis, saltem aliquo modo, seu adinstar.

26 Rursus in quacunque materia, ubi agitur de proximitate, & consideratione propinquitatis, procedit sine dubio computatio legalis, etiam in foro Ecclesiastico, & in terris Ecclesiæ, & ideo in materia retractus, etiam in foro Ecclesiastico, & in terris Ecclesiæ proximitas consideratur secundum computationem legalem, non canonicam, Cifuentes in leg. 73. *Taur.* ad fin. & Matien. in l. 7. tit. 1. gl. 5. nu. 7. libro 5. *Recop.* Azcúen. in l. 12. tit. 1. nu. 6. Et ratio est, nam computatio canonica, quæ est propter matrimonia, quæ non nisi inter duas personas dari possunt, capit. ad sedem 35. q. 5. l. 3. ti. 6. p. 4. Ioan. And. in arbore consanguinitatis, Cuchus in instit. maior. lib. 5. tit. 13. nu. 23. Molin. de inst. trati. 2. disp. 61. Covar. & alij supra non est inuenta ad cognoscendum proximitatem in concursu, sed gradus ad matrimoniatat computatio legalis, quæ est propter hereditates, & successiones, dist. capitulo ad sedem, dist. l. par. & citati, inuenta est ad cognoscendum non solum gradus, sed etiam proximitatem in concursu consanguineorum. Et ita in simili de elemosyna, & memoria perpetua pro feminis consanguineis pauperibus, tenet Azcúedo conf. 24. numero 57. graduum computationem faciendam esse attento iure civili, non canonico. Et conducit quoad propositum de capellanis adducit Perez de Lara d. libro 2. cap. 3. numero 33 & Alex. Rauden. conf. 1. numero 95 & 99. ponente doctrinam Bar. conf. 10. libro 1. communiter receptam ad hoc, quod si de iure canonico sint duo in æquali gradu, eo in casu, quo ius canonicum est attendendum, & alter sit proximior, inspecto iure civili sit præferendus, Quod ex eo nimirum est, quod diximus, quod proximitas attenditur secundum computationem civilem, &c. licet contra teneat Gozad. d. conf. 19. nisi ubi vnus solum debeat admitti, ut in proposito de capellanis.

27 Nec obstat ratio contrariæ sententiæ, cui ex dictis satisfactum manet, nam quicquid sit in aliis in materia successionis, & proximitatis, proculdubio procedit computatio legalis, etiam in foro Ecclesiastico, & negotiis Ecclesiasticis, seu clericorum, ut satis patet ex dictis. Nec etiam obstat doctrina Angelii Matthæacii, in materia successionis, & proximitatis, potius tenet absolute seruandam esse computationem Cæsaream, ait enim, quod ubi exclusio feminis vocant statuta mares agnatos, vsque ad tertium gradum de iure canonico, licet quoad exclusionem feminarum numeremus, & metiamur, secundum ius Pontificium, tamen quoad successionem hereditatis dubiam inter ipsos agnatos, proximior agnatus præferemus secundum gradum iuris civilis, ut minus quam possibile sit, ius commune à statutis lædatur, &c. quod alludit ad doctrinam Bart. adductam per Alex. Rauden. & Perez de Lara. Fateorque, quod ubi ad capellaniam, vel legatum, maxime pium, vocantur absolute consanguinei intra certum gradum, verbi gratia, intra quartum gradum, intelligitur secundum computationem canonicam ex communi sensu, & modo loquendi, qui debet attendi, Mandos. reg. 16. cancell. q. 38. à numer. 6. Covar. libro 3. var. c. 5. numero 1. Mantica de coniect. lib. 3. tit. 8. Ioan. Gut. can. q. lib. 1. cap. 21. à num. 3. & c. 32. n. 46. Gonçal. ad reg. mensum. gl. 13. n. 62. & gl. 35.

nu. 10. & in proposito, Bar. conf. 13. libro 2. & Felin. in proemio decretalium, numero 6. ubi ex numero 3. plura adducit, ex quo & aliis, Parlad. differ. 109. §. 3. à nu. 15. contra Cifuen. Matien. & Azcúed. sup. tenet, quod lex Regia Hispaniæ de retractu consanguineorum vsque ad quartum gradum intelligitur secundum computationem canonicam, nihilominus tamen in concursu consanguineorum proximitas semper consideranda est iuxta computationem civilem, ut dixi.

Quintum dubium est, & quomodo sit probanda consanguinitas, seu parentela fundatoris in proposito.

Et breuiter dicendum est probari per indicia, & coniecturas, seu communem reputationem & famam, nec requiri probationem per gradus distinctos, nisi agatur de probanda consanguinitate restricta ad certum gradum, aut detur concursus alterius, Mascard. de probatio. concl. 409. cum seqq. & Pacian. eod. trati. libro 2. c. 2. post alios, & Rota in vna Placentina capellanæ (ad quam vocabatur presbyter de prosapia & progenie de Platono) coram D. Penna 15. Nou. 1593. in qua fuit resolutum, Quod ad probandum quem esse de genere, progenies, vel prosapia, sufficiunt indicia, & præsumptiones, seu communis reputatio. gloss. in l. 1. verb. quoties ff. de probatio. & ibi Satic. nu. 2. Aretin. conf. 37. n. 2. vers. venio igitur ad secundum, & quod verbum prosapia nedom descendentes, sed etiam transuersales comprehendit, l. pronuntiatio. §. communi. ff. de verb. signif. c. progenie 35. q. 3. Cassad. dec. 1. de iure patronat. Paris. conf. 93. numero 33 libro 2. Gabri. 132. numero 58. libro 1. Menoch. de præsumpt. libro 4. præsumpt. 8. num. 2. Bald. conf. 33. libro 3. Et quemcunque de familia aptum est comprehendere, Mantica de coniect. lib. 8. tit. 8. n. 12. &c.

Et in eadem causa coram eodem D. Penna 10. Ian. 1594. fuit resolutum, Quod cum testator disposuisset, quod presbyter admitterendus ad capellaniam esset de prosapia, & progenie illorum de Platono, ideoque perinde esset, ac si dixisset de familia, Franchus in c. si pater, numero 110. de testam. in 6. ver. 5. quid si fiat, Paris. conf. 51. numero 11. & 93. numero 33 libro 2. vigore dictorum verborum continebatur nedom familia, & progenies effectiua, sed etiam contentiua quales sunt transuersales, Gabri. conf. 132. nu. 58. libro 1. Mantica de coniect. lib. 8. tit. 12. nu. 12. & seq. Berou. conf. 6. n. 10. lib. 2. quibus non refragatur Cornet. conf. 317. nu. 3. libro 3. & Socin. Junior conf. 97. num. 68. libro 2. quia loquuntur, quando verbum familia, vel progenies, est restrictum ad certam aliquam personam, ita vnde fundatoris tantum descendentes comprehensi videntur, &c. Rursus, quod quando à lege, statuto, vel homine postulat probatio consanguinitatis, aut alterius qualitatibus intra certos gradus, tunc non sufficit probatio in genere, sed in quacunque materia requiritur probatio specifica per certos gradus, Anchaz. conf. 52. numero 7. & 8. Alex. conf. 52. libro 1. Natta 388. l. 2. Alciat. reg. 1. præsumpt. 8. numero 9. Quando vero non habetur ratio certi gradus, vel descendentiæ, sed sufficit quem esse consanguineum sine gradus præfinitione, satis est probare esse consanguineum, quamuis nullus gradus distincte probeatur, Anchaz. dist. conf. 52. Alex. 82. libro 1. Fulgos. 184. nu. 1. & quod ideo in hoc art. in quo nulla certus gradus probatio requirebatur, testes pro Francisco Platono inducti in genere, satis probant per reputationem, & famam, eum esse de familia Platonorum, quam probationem sufficientem censuit Rota in materia

consanguinitatis, quæ causæ difficultatis probationis, suffi-
cunt in ea probanda iudicia, coniectura, & præsumptio-
nes, Alex. conf. 90. n. 12. lib. 6. Decius 595. n. 1. l. 1. l. 4.
n. 20. lib. 1. cum aliis, &c.

29 Et est decisio eiusdem Rotæ in vna Burgen-
capellaniæ de Poça 13. Mar. 1595. coram illustriss. Car-
din. Blancheto, quæ sic ait: Licet in probanda consan-
guinitate presentati cum testatore non requiratur pro-
batio per distinctionem graduum, iux. cap. licet ex qua-
dam, de testibus sed sufficiat lenior probatio, scil. per
iudicia, & præsumptiones gl. in leg. prima verb. quo-
ties ff. de probat. Aretin. conf. 37. & fuit resolutum co-
ram D. Penna in vna Placentina capellaniæ 15. Nov.
1593. & hic satis videatur probata consanguinitas, ex
eo quod testes deponunt P. Hilarium fuisse consangui-
neum patronis, qui obtinuerunt hanc capellaniam, quia
si non fuisset magis propinquus testatoris, obtinere non
posset, & ipse sit in possessione sepultura testato-
ris: tamen cum detur concursus, & testator velit
magis propinquum sui stirpis obtinere hanc capella-
niam, debet descendencia probari per gradus di-
stinctos, nisi Petrus sit in possessione, tunc enim sibi
satis est ad obtinendum, quod non consistet de iure alio-
ris.

30 Et in vna Valentina beneficij de Mercato, 6.
Mart. 1598. coram illustriss. Card. Pamphilio fuit
resolutum, Sententiam esse revocandam, quia ad bene-
ficium ex fundatione est presentandus clericus de paren-
tela fundatricis, vel eius mariti, & sic admitti non de-
buit extraneus omisso Ioan. qui est de parentela mariti,
nec referre, quod non probatur descendencia per gradus
distinctos, quia hic agitur de probanda parentela in ge-
nere, non restricta ad certum gradum, quo casu sufficit
generica probatio parentela, absque alia graduum distin-
ctione; Rubens confil. 16. n. 16. & late fuit deductum co-
ram D. Penna in d. Placentina capellaniæ 15. Novemb.
1593. & 10. Jan. 1594. præsertim cum agatur de paren-
tela antiquissima longe ultra centum annos, in qua suf-
ficiunt leniores probationes, etiam per iudicia, & conie-
cturas, Aretin. confil. 37. num. 3. Alex. 90. num. 12. lib.
6. plures cumulat Ioannes Cephalus confil. 177. n. 45. lib.
1. &c.

31 Et alias in vna Alexandrina decanatus 17. Mart.
1600. coram D. Lancelloto fuit resolutum, Quod pe-
tens institutionem tanquam presentatus à proximiori
vocato ad ius patronatus debet probare, quod ille sit pro-
ximior, quod facere non potest, nisi probata descendencia
sigillatim, ac per gradus distinctos, iux. cap. licet ex qua-
dam, de testib. ubi DD. & fuit resolutum in vna Sutri-
na beneficij 18. Decemb. 1587. coram D. Plato, & alias
sape, neque sufficit probare esse proximior, nisi alius do-
ceat se proximior, quia id non procedit concurrente
presentatione alterius, qui etiam est de familia, Ma-
tienco in l. 7. tit. 11. lib. 5. Recop. glo. 5. n. 4. & debet præ-
tereā probari aliquis gradus consanguinitatis, Matien.
ibi, n. 5. Et qui præcedit maiorem proximitatem, vel sal-
tem æqualem cum alio, id probare debet, &c. & iuxta di-
cta est accipiendus Simon de Præts de interpretatione
vltim. volunt. lib. 5. interpretatione 2. dub. vlt. à num.
222.

32 Descendencia tamen antiqua, vi fuit in vna Me-
diolanen. iuris patronatus 29. Febr. 1589. coram D.
Comitulo resolutum, probatur per enuntiativam
plurium instrumentorum, diuersorum notariorum,
quia æquipollet famæ, quæ sufficit ad probationem
huiusmodi descendencie, Puteus decif. 5. 8. libro 2.
Rota in Sutrina beneficij infra adducta, numero 34 fa-
cit decif. Cæsar de Grassis 181. numero 10. & quod

z. Tom.

dicatur 5. par. cap. vlt. a numero 87 & infra, vit. par. ca-
pitulo 2. a numero 248. & tradit Simon de Præts sup.
a n. 225.

Et alias in t. vna Regien. prioratus 29. April. 1592.
coram illustrissimo Millino fuit resolutum, quod
descendencia probatur per fidem libri baptismi ad-
dito aliquo adminiculo, vi fuit dictum in vna Areti-
na capellaniæ 10. Maij 1591. coram D. Comitulo,
&c.

Non vero sufficit ad probationem descendencie,
etiam antiqua, vna enuntiativa, sed ad minus requi-
runtur duæ de antiquo emanatæ à diuersis personis
non suspectis, vi fuit resolutum in d. Sutrina benefi-
cij 18. Decemb. 1587. coram D. Plato, vt in sequenti
decisione.

Dixerunt Domini non constare, quod illi, qui D. Mu-
tium presentantur, descendant à Domin. de Venticchio,
& Ioan. de Montanea fundatoribus, quia respectu des-
cendencie à Domin. non probatur, quod Iacobus Iunior
descendat à Hiero. nec Hieronymus à Iacobo Seniore,
& respectu alterius descendencie à Ioan. de Montanea,
non probatur, quod Baptista descendat à Francis. &
Laurentius à Baptista, & cum descendencia debeat si-
gillatim, & per gradus distinctos probari, vt dicit rex.
in cap. licet ex quadam, ibi, singulos gradus de testi-
bus ubi Abb. sub numero 12. & alij, Ancharr. conf.
52. numero 7. Bald. post Innocen. in capitulo series, sub
numero 3. de testib. & in l. 1. sub numero 14. C. de te-
stam. Decius confil. 321. sub numero 4. cum aliis alle-
gatis, cum vique desiciente vno gradu destruat tota
probatio ipsius descendencie, vi in d. cap. series, tradit
Innocen. Cardin. Butrius, Bald. in vltim. notab. & sub
num. 3. & alij. Nec obstat, quod sumus in antiquis quo
casu leniores probationes admittuntur, & sufficit fama
publica, vel testes de auditu, d. cap. licet ex quadam,
Aretin. conf. 37. Alexan. conf. 90. lib. 6. plures cumu-
lat Cephalus confil. 137. sub numero 45. libro 1. Quia
quod Iacobus Iunior descendat à Hieron. qui & ipse
descendat à Iacobo Seniore, probatur ex vnicâ tantum
enuntiativa instrumenti anni 1514. quæ præter id quod
est posita in instrumento non antiquo, ad notata per
Aym. de antiquitate, in prin. Pute. decif. 209. libro 2.
est vnicâ, quæ etiam in antiquis non sufficit, Bald. d. ca-
pitulo series, numero 3. sed ad minus duæ requiruntur
emanatæ à diuersis personis, & illis quidem non sus-
pectis, Aretin. in capitulo cum causam, numero 20. de
probatio. Socin. confil. 194. sub num. 9. lib. 2. Aymon de
antiquitate, par. 1. §. ampliatur, numero 14. cum seq.
Achilles decif. 5. de iure patro. Pute. decif. 207. libro
secundo & fuit dictum in causa Romana capellaniæ de
Capisuebis, coram bone memorie D. Cota de anno 1570.
& in alia Vrbenerana fideicommissi de Corbaria, co-
ram illustrissimo D. Cardin. Lancelloto, die 30. Jan.
1575. & in pluribus aliis causis, & ita etiam tollitur pro-
batio, quod Laurentius sit filius Baptista, quod tantum
deducitur ex vnicâ enuntiativa de anno 1509. quæ
& ipsa non est de antiquo, & tanquam vnicâ non suf-
fragatur ex prædictis, quod Baptista descendat à Fran-
cisco, nec etiam bene probatur, quia licet in instru-
mento anni 1466. enuntietur Baptista nepos, Fran-
non tamen dicitur cuius sit filius, neque quod sit de Mo-
scardis, & sic non concludit, prout nec etiam suffraga-
gatur alia enuntiativa in instrumento, anni 1590. ubi
sit mentio de quodam Baptista de Moscardis, ibi tamen
non dicitur, quod sit nepos, vel aliter descendat à Fran-
cisco, ad caput in præsentia, de probatio. l. non
hoc. C. vnde legitimi. cum concordan. neque quic-
quam faciunt testes, quia loquuntur de simplici auditu,

K 2

nec habent requisita, *dd. in d. c. licet ex quadam*, & nihil dicunt, quoad descendentiā Hieronymi à Iacobo, & Baptiste à Francisco, & ad destructionem descendentiæ sufficit, quod tollatur unus gradus, *Im. in d. c. series*, & alij supra citati.

35 Parentela etiam, seu consanguinitas t antiqua memoria hominum excedens ad istum effectum, & ubi non agitur ad dirimendum matrimonium, probatur per testes de auditu, etiam sine fama, & adminiculis, & sine requisitis *c. licet ex quadam, de testib. Aretin. conf. 37. Decius 595. Cephalus conf. 137. numer. 45. libro 1. Gregor. Lopez in l. 20. tit. 6. par. gloss. 1. Simon de Pratis de interpretat. ultimar. volum. lib. 5. interpretat. 2. dubitatio. 4. numer. 224. Mascard. conclu. 419. à numer. 9. Cabedo decif. 73. par. 2. Perez de Lara de annuer. & capell. lib. 2. cap. 4. numer. 11. & 12. & alij. Quicquid velit Farin. de testibus quest. 69. cap. 2. & 3. à nu. 103. In antiquis enim excedentibus memoriam hominum testes de auditu probant plene, *l. si arbit. ff. de probatio. l. 2. §. idem Labeo. ff. de aqua pluvia arcen. vbi DD. l. 29. tit. 16. par. 3. Felin. in cap. veniens, el primo, numero 16. de testibus Gregorius Lopez d. gl. 1. Anton. Gabr. dicens communem, & magis communem, concl. 3. de testib. Mieres de maioratibus 4. p. 9. 20. à nu. 56. Ioan. Garcia plures referens de nobilit. gl. 18. §. 1. Perez de Lara d. c. 4. à nu. 11. & 141. & plures relati per Farin. d. 9. 69. c. 3. à nu. 125. & quamvis d. lex par. 9. requirat etiam famam, & multi *dd. relati per Gabr. supra numer. 2. & per Ojedam de incompatibilit. benef. cap. 23. numer. 14. & Farin. sup. n. 134.* Tamen id intelligendum videtur in factis, seu rebus, in quibus commodè datur fama, quia sunt de se publica, seu patentia, & exposita sensibus, ac iudicio hominum, ut in terminis *d. l. par. de opere, seu fabrica petenti, & visibili*. Et ita possunt concordari opiniones contrariæ omiſsa distinctione de magno, seu graui, & paruo præiudicio, de qua *Aymon de antiquit. temporis, l. p. §. viso de fama, numero 3. Mascard. conclusione 104. & Farin. supra numero 135. & seq. nec d. lex 29. p. excludit alia facta antiqua, ibi: Mas en otro pleito, & c.* sed non antiqua, quicquid Ioan. Garc. dicat supra numero 15.**

36 Sextum dubium t est, an quando vocantur ad capellaniam consanguinei fundatoris, seu qui sunt de eius parentela, genere, seu familia, censeantur etiam vocati spurij, seu illegitimi (supposito quod aliis sint habilitati, seu dispensati ad beneficia) & descendentes ex illis. Et videtur quod non, nam spurij, seu illegitimi non dicuntur, nec sunt de familia, agnatione, domo, seu casata, *Bar. in l. pronuntiatio. §. familia, numero 2. ff. de verb. signif. & ibi Alciat. & alij, idem Bar. in l. tutela, numero 4. ff. de cap. dimin. & in l. fin. numero 1. C. de verb. signif. & ibi Bald. num. 4. idem Bart. de insigniis, & armis, num. 11. Angel. Imola, Alex. & alij in l. ex facto, §. si quis rogatus, i. ff. ad Trebell. Iaf. in d. l. fin. num. 13. & 14. Felin. in cap. presentia. de probatio. num. 23. Guillem. Bened. & in rep. cap. Reynutus. de testam. verb. Reynutus de Clera à numero 33. Rochus de iur. patron. verb. competens, 2. quest. in fin. numero 10. Lambert. 2. parte 1. libro 2. quest. artic. 27. Tiraquell. plures referens de nobilitate, cap. 15. à numero 11. & numero 12. & numero 24. & de retractu lignag. §. 1. glossa 8. num. 6. Paleot. de nobis & spurij, cap. 59. & 60. Castillo in l. 74. Tauri, numero 24. Gregorius Lopez in l. 1. titulo 11. parte 7. glossa 4. Antonius Gomez in l. 70. Tauri, numero quarto, Rojas de successio. cap. 20. numero 104. Molina de Hispanorum primogen. libro primo cap. 4. numero 46. & seq. Mieres de maioratibus 2. par. quest.*

2. numero 19. & 23. Matienço in Rub. tit. 1. numero 126. & in l. 7. titulo undecimo, glossa 2. numero 2. libro 5. Reopil. Mantica de coniectur. libr. 8. tit. 12. à numero 20. Spino de testam. glo. 16. à n. 26. Menoch. de presumpt. lib. 4. presumpt. 88. num. 5. & 13. Peregrin. de fideicom. art. 22. à nu. 82. D. Ioan. Gutierrez pract. quest. libro 2. 9. 155. numer. 1. & 3. Velazquez in l. 40. Tauri, glossa 11. num. 44. Cervantes in l. 10. Tauri, n. 34. Farin. in pract. crim. 1. par. 9. 13. à nu. 53. Michael Martinez del Villar del patronado de Calatayud. 4. par. §. 3. num. 30. Azueto conf. 24. ex num. 14. Tuschi concl. 414. litera S. tom. 2. & alij, quicquid dicant Salyc. nu. 5. & Fulgos. in d. l. fin. C. de verbor. signif. & Parif. consil. 58. num. 41. 4. parte.

Neque etiam sunt t de parentela patris, *Butr. in 37. ca. per venerabilem, qui filij sint legitimi, quem refert, & sequitur Alexan. supra, Rochus & Lambertus ibi, qui inde dicunt, quod quando ius patronatus ex fundatione competet solum illi de parentela, tunc non competet bastardis, vel illegitime natis.* Nec cum t illis est cognatio, consanguinitas, aut cō- iunctio ex parte patris, *l. si spurus. ff. unde cognati, §. vulgo quæstos, in l. de success. cognator. Felin. in cap. nonnulli, §. sunt & alij, n. 56 de rescrip. Guillel. Bened. sup. n. 34. & 36. Tiraq. d. c. 15. n. 10. & d. glossa 8. n. 6. Vilalpando in l. 22. tit. 1. par. 7. §. 42. à numero 7. Rojas, & Molina, & Matienço d. num. 2. & Spino sup. & Ioan. Garcia de nobilitate gl. 20. num. 17. & 19. Et ideo appellatione coniunctorum non veniunt Bald. in l. id quod pauperibus, numero 35. C. de Episc. & cler. & Felin. d. n. 56.*

Sed oportet distinguere t in proposito cum Bar. in d. l. pronuntiatio, Iaf. d. n. 13. Felin. d. nu. 123. Molina, Peregrino, Farin. præsertim nu. 73. & aliis sup. an sint apposita verba iuris, seu ciuilitè significantia, an verba naturæ, seu naturaliter significantia. Verba iuris t sunt familia, agnatio, & etiam cognatio, domus, seu casata, genus, prosapia, progenies, stirps, seu sti pes, sanguis, consanguinitas, & similia, & etiam parentela, licet in hoc contradicant ibi, Bart. & Peregrin. numero 89. & facit, quod cum Simon de Pratis interpretationem dubitat. i. solut. 11. numero 59. tradit Perez de Lara de annuer. & capell. lib. 2. c. 2. numer. 25. Quod hæc vocabula de mi linage, generation, parentela, casa, cepa, gente, progenie, consanguinidad, familia, prosapia, synonyma sunt: unde videtur omnia esse verba iuris, & tunc spurij, & illegitimi etiam naturales non veniunt, quia de iure non dicuntur de familia, domo, seu casata, agnatione, nec etiam cognatione, stirpe, seu stipite, & c. nec etiam de parentela patris, & consequenter, nec descendentes ex eis, etiam legitimi, ut per citatos. Nisi aliud t constet ex 41 communi vñloquendi, vel ex aliqua coniectura, & mente, seu ratione disponentis. Bart. ibi, & in dista l. fin. vbi Bal. & Iaf. Paleotus sup. Ioan. Gutierrez consil. 3. n. 11. & alij.

Quamvis t Azeuedo d. consil. 24. ex numero 23. & 38. 42 dicat cum Benedicto de Barcis in tract. de filiis non legitime natis, in princ. à numero 11. naturales esse de domo, casata, & agnatione, genere, sanguine, & parentela, etiam de iure ciuili, arg. auth. licet. C. de natural. liber. ex qua naturalis filius patri morienti ab intestato, sine filiis legitimis succedit in duabus vñciis, & sic venire in relicto consanguineis, & de genere, sanguine, & parentela, & c. Quod est contra communem, & Doctores citatos, nec id conuincit d. auth. licet.

Verba naturæ t seu naturaliter significantia 43 sunt

sunt coniunctus, consanguineus, cognatus, Hispanice pariente, o deudo, pater, filius, nepos, parentes, liberi, descendentes, & similia, & idem videtur de verbo Hispanice, *parentesco*, quod idem est ac consanguinitas, quando diceretur, *que tenga parentesco*, seu vocaretur, *el que tiene parentesco, o consanguinidad*, (si enim diceretur, *de su parentesco*, seu vocaretur, *el que des su parentesco*, tunc illud videtur accipi pro parentela, licet barbare, & sic esset verbum iuris, sicut etiam consanguinitas, quando diceretur de consanguinitate) & tunc cum apponuntur verba, naturalis, spurij, & illegitimi, & consequenter descendentes ex eis veniunt, quia ex eodem sanguine procedunt naturaliter, & vere, maxime in dispositione hominis, in qua verba sunt propria, & naturaliter intelligenda, nisi aliud appareat, non aliter, ff. de legat. 3. l. in. C. de his qui veniant a patre. l. 5. tit. 33. part. 7. Salazar de usu, & consuetudine, cap. 1. a. num. 57. & dictum 44 est supra cap. 9. num. 32. Nisi simus in materia iuris, & mere civili, ut successione ab intestato, ut in dict. l. si spurij, & d. §. vulgo quasius, & accusationis, Villalpando dict. numero 7. Aut si nisi subiecta materia, quæ hic est attendenda, & multum inspicenda, Bart. in dict. leg. pronuntiatio, aliud suadeat, ut materia successione maioratus, seu iuris patronatus, ut per Molinam supra numero 48. & libro 3. cap. 3. ad fin. Mieres d. 9. 2. & alios, quidquid velit Ioan. Gut. d. conf. 3. a. numero 16.

45 Vnde in prædicto t. dubio videtur concludendum, quod si in fundatione capellanæ dicitur, quod præsentetur clericus de familia, domo, seu casata, genere, agnatione, cognatione, sanguine, vel parentela, seu consanguinitate, non comprehenduntur, nec censentur vocati spurij, & illegitimi, seu descendentes ex eis, etiam legitimi, nisi aliud constet ex communi usu loquendi, aut mente fundatoris, & sic etiam deficientibus legitimis non habebunt ius ad capellaniam, ut necessario debeant præsentari magis, quam alij extranei, ex quo non habent vocationem, cum non veniant sub illis verbis. Bene tamen comprehenderentur si essent legitimi, auctoritate Apostolica, vel Regia, ex traditis per Tiraq. in l. si unquam, verb. suscepit liberos, a. numero 77. seu 63. Covar. in 4. 2. p. c. 8. §. 8. numero 4. & §. 10. numero 2. Anto. Gom. in l. 9. Tauri, numero 66. & 69. Roias de success. c. 23. Moli. de primog. libro 1. c. 4. num. 4. & lib. 2. c. 11. num. 18. Azcue. in l. 6. tit. 8. libro 5. Recop. n. 4. & DD. in l. 12. Tauri, Medin. de inst. tract. 2. disp. 173. & 589. n. 5. Peregr. de fideicom. ar. 23. a. nu. 26. Zavillos 9. 2. a. nu. 1. 4. tit. 15. par. 4. & ibi Greg. Doct. in c. per venerabilem, qui filij sunt legitimi, & alios citatos supra c. 2. num. 46. ex quibus apparet, quod legitimi ex rescripto principis sunt de familia, & agnatione, &c. & cum capellania sit res spiritualis, & Ecclesiastica, sufficit etiam legitimatio Papæ. Quamvis ad maioratus, & fideicommissa perpetua non sufficiat simplex legitimatio per rescriptum principis, ut per Molin. de primog. lib. 3. c. 3. Velazq. in l. 40. Tauri, glo. 11. a. nu. 6. Ceruan. in d. l. 12. Tauri, a. num. 48. Moli. d. disp. 173. & seq. Cama dec. 279. & ibi Flores de Mena in add. Si vero dicitur, quod præsentetur clericus coniunctus, consanguineus, seu cognatus, Hispanice, *pariente, o deudo, o q. tenga parentesco, o consanguinidad*, vel descendens, comprehenduntur etiam spurij, & illegitimi, & descendentes ex eis, ut in terminis tenet Nau. conf. 4. de iure parr. nec refert, quod in casu illius consilij filia clerici erat legitimata per rescriptum principis, quia in

2. Tom.

eo non fundatur Nau. Et ita t. si in fundatione capellanæ dicitur, quod præsentetur consanguineus proximior, spurij, seu illegitimus, vel descendens ex eo, proximior præferretur remotiori, etiam legitimo, & de legitimo descendenti, Nau. supra. nam cum illegitimus comprehendatur sub vocatione consanguinei, & ex alia parte ipse sit proximior, vocatione consanguinei proximioris intrat, & verificatur in eo, quicquid teneat Man. Rodrig. in sum. 1. tom. capitulo 106. numero 8. ad fin. ubi ait, quod si testator mandaverit eligi consanguineum magis propinquum, legitimus remotus debet præferri illegitimo magis propinquo, quod non est verum ex dictis. Nec id quod ibi antea ait, quod habens ius præsentandi aliquem de certa familia, qui non tenetur proximiorum eligere deficientibus legitimis illius familie potest eligere vnum de illegitimis idoneum, quia existentibus legitimis ipsi sunt præferendi, licet sint magis remoti, si enim isti illegitimi censentur de familia, ut ipse supponit, posset ille illegitimus eligere, etiam stantibus legitimis, & Ioan. Gut. quem allegat libro 2. pract. quas. 67. non 66. numero tertio & quarto loquitur in diuersis terminis, nempe leg. 27. Tauri. Et quicquid dicat Peregr. supra numero 89. ubi ait, quod naturales, & bastardi continentur appellatione coniunctorum, & consanguineorum, nam ex eodem sanguine procedunt, ac ideo in relicto coniunctis consanguineis, & parentibus, & per huiusmodi nomina naturalitatem significantia includerentur, intelligens tamen in defectum legitimorum, & non tamen spurij, quæ intelligentia non est bona, nec procedit consequenter, si enim naturales, & bastardi, etiam spurij appellatione coniunctorum, & consanguineorum continentur, & sic in relicto coniunctis, & consanguineis includuntur, non est cur defectum legitimorum expectemus, & cur spurij excludantur.

Vnde etiam legatum t. pium, & dos relicta consanguineis testatoris, potest & debet dari ipsius consanguineis illegitimis, seu venientibus per viam bastardiæ, & spurij, quemadmodum legitimis: quamvis Azevedo dict. conf. 24. numero 37. & 50. confundens nomina iuris & naturæ dicat spurios nullo modo admittendas esse ad huiusmodi legata pia, & eleemosynas. Et quamvis Corduba dict. 9. 72. ad fin. quem sequitur Lud. Lopez instructori conscientie, 1. tom. capitulo 137. & 2. tom. capitulo 107. solum dicat, quod potest dari nisi aliud dicat testator, venientibus per viam bastardiæ, si ipsæ sunt legitime. In quo non bene loquitur, nam non solum potest eis dari, sed debet dari, & etiam si ipsæ non sint legitime iuxta dicta. Quamvis etiam Man. Rodrig. dict. 1. tom. c. 179. ad fin. dicat, quod legitime licet sunt per viam bastardiæ, sunt præferendæ illegitimis, &c. quod solum procedet, quando sunt in eodem gradu, iuxta dicta infra n. 53. ad fin.

Videtur tamen, quod naturales t. attenta consuetudine, seu lege particulari, qua gaudent nobilitate parentum, ut in Hispania ex leg. 1. titulo 11. par. 7. ubi Greg. Lop. & Roias de successio. cap. 15. Ioan. Garcia de nobilitate, glo. 20. num. 36. & gl. 21. num. 33. Azevedo in l. 10. tit. 8. lib. 5. Recop. nu. 31. & Cernantes dict. l. 10. Tauri, num. 164. Zavillos 9. 2. a. nu. 47. & 9. 203. a. n. 6. qui alios plures referunt, & Molina de iustitia, 1. 10. mo tract. 2. disp. 165. sint de familia, domo, ten casata, genere, & agnatione, stirpe, sanguine, & parentela patris, ex quo gaudent eius nobilitate, ut legitimi,

K 3

ut per Guid. Papam *decis.* 580. & *ibi addit.* Tiraq. *dist.* c. 15. de *nobilitate*, n. 25. Paleotum q. 61. n. 8. Villalpandum *sup.* n. 3. ad *fin.* Roias *d. c.* 15. de *success.* n. 22. & clarior Matienço *d. gl. rubr. tit. 1. nu.* 126. & *seq.* & *d. glo.* 2. l. 7. *tit. 11. n.* 5. Menoch. de *presumptio.* 88. lib. 4. nu. 14. Ioan. Gutier. lib. 2. *pract.* q. 155. nu. 2. & lib. 3. q. 81. nu. 7. & Flores de Mena q. 16. §. 1. a num. 9. & §. 2. a n. 9. Et sic naturales, & descendentes ex eis veniant appellatione, & vocatione eorum, qui sunt de familia, domo, seu casata, genere, agnatione, cognatione, stirpe, sanguine, & parentela, & c. ut tradit etiam Azevedo *d. cons.* 24. ex numero 27. c. num. 39. dicens, naturales clarissime esse de domo, casata, & agnatione patris, ex naturali & notoria Hispanie consuetudine eos admittente ad insignia, nomen, & arma, honores, & nobilitatem patris, & sic in eleemosyna, seu relicto feminis consanguineis, seu de genere pauperibus comprehendi naturales, & præferri legitimis non existentibus in eodem gradu, & c. Quod si procedit nisi subiecta materia aliud importet, ut successio maioratus, in quo non succedunt naturales, seu descendentes ex eis, etiam si simpliciter vocentur filij descendentes, aut consanguinei, quia est res honorifica, & ad decus, & splendorem familie, quæ non ita per illegitimos decoratur, & illustratur, nisi ex serie, seu circumstantiis maioratus, aliud colligatur, Greg. Lopez in l. 2. *tit. 15. par. 2. gl.* 10. Molina *dist.* libro 1. cap. 4. numero 48. & libro 3. cap. 3. ad *fin.* Mieras *d. 2. par. q. 2. numero 1.* Velazquez *d. l.* 40. Tauri, *gl.* 1. i. numero 43. Alvarado de *consecr. a mente defuncti* lib. 2. c. 1. §. 1. n. 13. & c. 3. n. 56. & 57. & Flores de Mena *d. q.* 16. §. 1. a num. 13. quicquid velit d. Greg. Lopez in l. 3. *tit. 9. par. 6. gl. magna, col.* 6. & Azevedo *dist. cons.* 24. num. 35. etiam ex parte matris, Mieras *ibi*, num. 5. & Velazquez num. 45. Alvarado 75. Ioan. Gut. *pract.* lib. 3. q. 52. num. 8. & Flores de Mena *d. §.* 1. num. 33. dicens, hoc in praxi servari, & Greg. Lopez l. *tit. 13. par. 6. gl. ult.* licet ibi cogitandum relinquat, & contra teneat *d. l. 2. gl. 15.* & Azevedo l. *tit. 6. libro 5. Recop. num.* 45. Et idem est in iure patronatus, quod

est etiam honorificum, maxime in quo succeditur ad instar maioratus iux supra *dist.* 5. p. capitulo 9. num. 146.

Illegitimi autem, & spurij ex parte matris, bene sunt de eius parentela, genere, sanguine, & cognatione, l. *hac parte. l. si spurius. l. Modestinus. ff. unde cognati.* & *d. §. vulgo quæstus. de succ. cognator.* Spino *d. gl.* 16. num. 31. 60. & *seqq.* Paleotus de *nothis & spuris*, c. 41. num. 3. & c. 43. num. 2. Peregr. *d. art.* 22. num. 85. & Azevedo *d. cons.* 24. n. 37. Id intelligentes dummodo non sint ex damnato, & punibili coitu, qui non succedunt matri, Paleot. *ibi*, Couar. in q. 2. p. cap. 8. §. 5. numer. 15. Anto. Gom. l. 9. Tauri, numer. 13. Molina de *inst.* 2. *pract. disp.* 167. & alij. Et cum illis est coniunctio ex parte matris, Felin. *d. c. nonnulli. §. sunt.* & alij de *rescrip. nu.* 57. quia semper est certa mater, l. *quia semper. ff. de in ius vocan. l. 11. & 12. tit. 13. part. 6.* & sic censentur vocati ad capellaniam, dotationem, seu eleemosynam, ad quam vocantur, qui sunt de parentela, genere, & cognatione fundatoris, Azevedo *ibi* dicens, sic fuisse determinatum, & executoriatum in cancellaria Pinciana, licet secus sit in maioratu, & iure patronatus, ut supra dictum est.

Post hæc scripta vidit Hieronimum Gonzalez ad 53 *reg. de mensibus*, qui *glo.* 5. a numero 109. movet prædictum debium, quærit enim quid si fundator vocavit ad capellaniam clericum ex sua familia, aut

sanguine, an clericus filius legitimus natus ex patre, aut matre, avo, vel avia illegitimis dicatur de familia fundatoris, vel sanguine, ut censetur vocatus ad talem capellaniam, & pluribus hinc inde adductis, tandem videtur tenere partem affirmativam, quam ait tenuisse Rotam in vna causa Hispanen. illegitimitatis 22. Februarij 1574. coram D. Rubeis, & novissime etiam fuisse decisum in vna causa Tirafonen. eleemosynaria 14. Novembris 1603. coram D. Lancelloto, quod illegitimitas patris non obstabat filio legitimo, ut præsentari non posset ad eleemosynariam iurispatronatus, ad quam testator vocaverat clericum descendente a quodam Ioanne, & dictus clericus erat filius legitimus patris (spurij, qui descendebat a dict. Ioanne, quia licet legitimi ex patre illegitimo sint incapaces eorum, quæ proveniunt ex persona patris, seu contemplatione illius, tamen sunt capaces omnium ex persona propria proveniencium, Bart. *consil.* 118. libro primo, Paleotus de *nothis & spuris*, capitulo 53. Cephalus *consil.* 103. numero 7. cum *seqq.* libro primo, qui late prosequitur, sicut etiam quamvis femina sint exclusæ a maioratu, seu fideicommissio, admittitur masculus descendens ex femina, vbi non agitur principaliter de conservanda agnatione, sed præcipue fundatur in masculinitate, Rubens *consil.* 22. a numero 10. Molina cum aliis libro 3. capitulo 5. numero 48. Mantica de *consecr. libro 8. tit.* 18. a numero 53. & libro 5. *tit.* 14. numero 6. & 7. & Rota *decis.* 15. par. 2. *diver.* & alij, & conducit, quod ait Anton. Gabr. *conclus.* 6. de *fideicommiss.* numero 7. & 8. Et quod responderetur ista decisio ad fundamenta eorum, qui tenent, quod filius legitimus natus ex patre spurio, non dicatur de familia, iuxta *consilium* Fulgoshij 157. numero primo cum similibus adductis per Gamam *decis.* 278. quod procederet, quando testator, seu fundator loquitur per verba civilia, veluti, si vocaret capellaniam ex sua familia, vel cognatione, ita ut constaret exclusisse nominationem naturalem: secus tamen esset quando loqueretur per verba naturalia, veluti si vocaret descendentes, aut consanguineos, iuxta distinctionem Bart. *in l. melius*, numero 4. *ff. de capitulo diminut.* & in *leg. pronuntiatio. §. familia. ff. de verb. signif.* nam filium non esse legitimum, non est de iure naturali, de quo omnes filij legitimi, & spurij sunt æquales, sed est de iure positivo, ut in *auth. quibus modis natural. efficiant. legitimi. §. liceat. collat. 6. in authem. quibus mod. natural. efficiant. sui. §. illud tamen. versic. si quis ergo. collat. 7.* imo Bart. *vbi supra* non loquitur in legitimo proveniente ex patre spurio, sed in ipso filio spurio, & sic in fortiori casu. Vnde apparet Rotam in d. Tirafonen. amplectam esse nostram sententiam, & distinctionem in terminis nostræ quæstionis, & subdit Gonzalez a numero 123. quod in summa attendenda snt in hoc mens, & voluntas testatoris, & communis usus loquendi, & an materia, de qua agitur, sit proportionabilis, ut in ea includatur, vel excludatur talis spurius, aut filius legitimus ex illo descendens veluti testator reliquit legatum, aut perpetuum annuierarium pro alendis pauperibus scholaribus in studio, aut clericis, aut maritandis virginibus de genere, aut agnatione sua, quo casu minime sunt excludendi, nec spurius, nec multo minus filius legitimus ex eo, ut late per Tiraq. in *præfatione, tract. de pia causa, col.* 7. *versic.* & facit pro i. par. Mantica libro 8. *tit.* 5. num. 16. cum *seqq.* Sed cum ista sint ver-

fiat verba civilia, id reuera est contra dict. decisionem Tirafonen. & distinctionem à nobis factam, & sic non placet. Item considerandum erit, aut, quid fuerit obseruatum, l. si de interpretatione. ff. de legibus, cap. cum dilectus. de consuetudine, & quod fuit dictum in dict. decis. Tirafonen. nec non an cæteris paribus concurrat alius de familia, & genere testatoris, qui sit legitimus, ac filius patris legitimi, nam tunc illum præferendum fore indubitatum erit inquit, quod placet, ita vt in pari gradu legitimus sit præferendus, & præsentandus cum Azeu. dicto cons. vigesimo quarto numero, 36. Et quod in dubio, quando non bene constat, quod fundator capellania voluerit excludere, etiam descendentes legitimos ex patribus spuris, erit ad fauorem illorum interpretandum, tum quia de iure communi sunt habiles, & idonei ad quacunque beneficia, dignitates, & honores, &c. Tum quia in huiusmodi filiis, & patribus eorum spuris, bene cadit affectio naturalis, &c.

Tandem circa materiam huius cap. videnda sunt d. sup. 4. p. 6. 3. 12. modo.

CAP. XVI.

An beneficia sint conferenda digniori, an satis sit digno conferre.

S V M M A R I A.

Duo sunt dubia. Primum, an eligens dignum ad beneficium omisso digniori, peccet mortaliter. Secundum, an teneatur illi ad restitutionem, num. 1.

In primo est communis sententia Theologorum promouentem, eligentem, seu presentantem dignum omisso notabiliter digniori, peccare mortaliter, licet promissio sit valida, numero 2. Et probatur ex iuribus, & auctoritatibus adductis, numero 3. & Concil. Trident. adducto, nu. 4. & confirmatur ex electionibus à Deo factis, numero 5. Secundo probatur, quia violatur iustitia distributiva, ex quo beneficia sunt etiam bona communia, & præmia meritorum, & committitur peccatum acceptionis personarum, &c. numero 6. Violatur etiam secundum aliquos iustitia commutativa, &c. num. 7.

In beneficiis sine cura, licet præteritis dignioribus contra iustitiam distributivam delinquatur, non tamen committitur peccatum mortale, &c. secundum Sorum, quem alij sequuntur, n. 8. Sed merito reprehenditur per alios, numero 9. & à fortiori sententia Pedracc, num. 10.

Contraria sententia, nempe non esse peccatum mortale digniorem dimittere, sed sufficere dignum, & idoneum eligere, seu presentare, ponitur n. 11. quæ fundatur à n. 12. & seqq.

Tertia sententia, quod prima vera sit in Episcopatibus, de beneficiis curatis, ex Conc. Trident. Secunda procedat in beneficiis sine cura, n. 16. Quæ placet, & est intelligenda, nisi aliqua lege, vel constitutione particulari, aut iuramento aliud cautum sit in beneficiis simplicibus, n. 17. & maxime procedit in parois, non solum laicis, sed etiam Ecclesiasticis, n. 18. & in parois laicis videtur sufficere dignum presentare, etiam ad curam, n. 19.

Ad iura, & auctoritates adductas pro prima sententia

respondetur, n. 20. 21. 22. & ad confirmationem, n. 23. & seqq.

Ad secundum respondetur, beneficia non esse bona communia, & præmia meritorum, & sic non violari iustitiam distributivam, n. 24. Nec violari iustitiam commutativam, eligendo ministros idoneos prætermisiss dignioribus, &c. n. 25.

In 2. dubio, an eligens dignum prætermisso digniori, teneatur illi ad restitutionem, prima sententia est non teneri, numero 26. quæ fundatur, à numero 27. & seqq.

Contraria sententia, nempe quod teneatur illi ad restitutionem, ponitur n. 30. quæ fundatur à n. 31. & seqq. & clarius procedit in beneficiis, quæ per examen & oppositionem conferuntur, & ubi ex lege, vel statuto sunt danda digniori, &c. à nu. 37. & eam aliqui admittunt, quando edictum propositum fuerit, quo promittatur beneficij collatio digniori, vel sit oppositio sub huiusmodi pacto, saltim implicito, numero 40. & 41.

Primum dictum, quod in beneficiis sine cura, in quibus non est peccatum digniorem dimittere, non est obligatio restituendi ei, n. 42.

Secundum dictum, quod in Episcopatibus, & beneficiis curatis, & aliis, quæ ex aliqua lege, vel constitutione danda sunt dignioribus, & magis idoneis, verior videtur prima sententia, nam cum beneficia sint instituta propter seruitium Ecclesie, constitutio illa, quæ est iuris humani, quod dentur dignioribus, & magis idoneis, facta videtur in fauore Ecclesie, ut ipsa habeat meliores ministros, & non in fauorem ipsorum ministrorum, &c. nu. 43. & confirmatur exemplo domini, qui suo operi præcipere eligi operarios magis idoneos, &c. n. 44.

Idem dicendum est in cathedris, & aliis officiis publicis, quæ ex lege, seu ordinatione debent dari dignioribus, num. 45.

In præbendis collegiorum, quia sunt instituta, non ut stipendia pro labore, sed ut præmia meritorum, & institutionem pauperum tantum operam literis, & sic principaliter propter ipsos eligendos, eligentes dignum omisso digniori contra statuta collegij, non solum peccarent mortaliter contra iustitiam distributivam, sed etiam tenerentur ad restitutionem digniori, nu. 46. Et si eligerent indignum non habentem qualitates, & condiciones requisitas, tenerentur etiam collegio restituere, quod cum illo expendit ipso non restituito, prout teneretur admittere collegium, num. 47. & 48.

Constitutio, quod dignior eligatur, non est facta fauore eligendorum, etiam minus principaliter, sed fauore solius Ecclesie, ex quo beneficia sunt instituta propter seruitium Ecclesie in stipendium ministrorum. n. 49. & 50.

Quamuis collatio beneficiorum, quæ dignioribus sunt conferenda, instar fieri debeat distributiva iustitie, tamen ibi non est verè, & proprie distributiva iustitie, etiam minus principaliter, nec eligens dignum omisso digniori peccat peccato acceptionis personarum proprie sumpta contra iustitiam distributivam, sed solum peccato iniustitie contra commutativam iustitiam, & fidelitatem, ex officio debitam Ecclesie, nu. 51. & 52. Vnde si ex omissione dignioris sequeretur Ecclesie aliqua damna, vel interesse, teneretur ei ad restitutionem illorum, exemplo economi, nu. 53. & 54.

Id non solum procedit in beneficiis, quæ sine edicto, & oppositione providentur, sed etiam quæ providentur per